

Rapportage ecologische quickscan

Denemarkenlaan 14 te Hazerswoude-Dorp

H o o g e v e e n P l a n t s

Colofon

Projectleider

P. Van Dam BSc

Rapportage

M.G.M. Den Hartigh BSc

Rapport

HOOG2016-1-RAP1

Klantcode

HOOG

In opdracht van

Hoogeveen Plants

Contactpersoon quickscan

P. Van Dam

06-11750822

pieter@habitus.nl

Opleverdatum

25 november 2016

Interne controle

P. Van Dam BSc

Paraaf

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport (inclusief foto's) is toegestaan onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootse zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt *Quickscan flora & fauna* geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen.

www.quickscan-flora-en-fauna.nl

Nieuwe wet Natuurbescherming

Naar verwachting wordt op 1 januari 2017 de Nieuwe wet Natuurbescherming van kracht. De wet zal drie natuurwetten vervangen, namelijk de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet '98 en de Boswet. Naast een bundeling van de wetten, zullen er ook inhoudelijke wijzigingen plaatsvinden. Zo zullen mogelijk beschermde soorten vervallen die nu beschermd zijn. Ook zullen nieuwe soorten beschermd worden die nu niet beschermd zijn.

Voor projecten die in 2016 geheel zijn afgerond is deze nieuwe wet niet relevant. Voor projecten die doorlopen tot in 2017 is de nieuwe wet wel relevant en heeft de wetwijziging mogelijk gevolgen voor uw project. Wij hebben in deze quickscan al zo veel mogelijk rekening gehouden met de nieuwe wet door aan te geven of nieuw beschermde soorten verwacht kunnen worden in het projectgebied. Een effect-toetsing kan nog niet uitgevoerd worden voor de nieuwe soorten aangezien de beschermingsregimes op dit moment nog niet exact bekend zijn. Neem bij vragen gerust contact op met uw contactpersoon voor meer informatie.

**Correspondentieadres:**

Matenalaan 31

6825 DP, Arnhem

www.quickscan-flora-en-fauna.nl

Quickscan is een onderdeel van Habitus natuur & landschap

www.habitus.nl

Kvk-nummer: 61229628

Btw-nummer: NL854262301B01

Rekeningnummer: NL14ABNA0494577894

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en onderzoek	2
2. Conclusie en aanbevelingen	5
3. Projectgebied en werkzaamheden	7
4. Aanwezige soorten en gebieden	9
5. Toetsing aan wetgeving	14
Bronnenlijst	16
Bijlage 1 - detailkaart projectgebied	17
Bijlage 2 - Natuurwetgeving	18
Bijlage 3 - beschermde soorten ff-wet	20
Bijlage 4 - soorten nieuwe natuurwet	22



INLEIDING EN ONDERZOEK

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor dit onderzoek besproken. Ook wordt het doel besproken en maakt u kennis met de centrale vraagstelling. Hierna volgen criteria, reikwijdte en de onderzoeksopzet. Om de voor u benodigde informatie snel te kunnen vinden, kunt u de leeswijzer raadplegen.



Totaaloverzicht van de projectlocatie van noord naar zuid.

1. INLEIDING EN ONDERZOEK

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is bezig met een bestemmingsplanprocedure voor het projectgebied. De bestemming wordt gewijzigd van sierteelt naar gemengd. De exacte werkzaamheden zijn nog onbekend maar aangenomen wordt dat na de bestemmingsplanwijziging het projectgebied volledig opnieuw wordt ingericht. De initiatiefnemer is hierbij gebonden aan de geldende natuurwetgeving en de Omgevingsdienst Midden-Holland heeft aangegeven dat er een quickscan ecologie moet worden gevoerd om uit te sluiten dat er geen bijzondere soorten binnen het plangebied voorkomen dan wel verstoord worden.

1.2 Doel en centrale vraag

Deze ecologische quickscan wordt uitgevoerd om te kunnen bepalen of de geplande werkzaamheden in strijd zijn met de Flora en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 of het NNN-beleid van de provincie. Zo krijgt de opdrachtgever inzicht in eventuele aanvullende maatregelen die noodzakelijk zijn. De centrale vraag luidt dan ook:

Zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd met de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 of het NNN-beleid en dienen eventuele vervolgstappen genomen te worden voor met de uitvoering gestart kan worden?

Dit rapport kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat natuuronderzoek is verricht.

1.3 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland.
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Habitus natuur & landschap verklaart hierbij geen enkel belang te hebben bij de uitkomst van het onderzoek.
- De resultaten zijn op een efficiënte wijze verkregen, dat wil zeggen dat er een adequate verhouding bestaat tussen kosten in relatie tot de geleverde resultaten.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- De uitkomsten (inclusief logische vervolgstappen) van het natuuronderzoek zijn begrijpbaar voor de opdrachtgever.
- De kwaliteit van het natuuronderzoek kan beoordeeld worden door het bevoegd gezag.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van habitus natuur & landschap.

1.4 Reikwijdte

In dit onderzoek wordt getoetst aan de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het NNN-beleid van de provincie. Bij de toetsing van de Natuurbeschermingswet en het NNN-beleid wordt enkel aangegeven of er in redelijkheid een effect te verwachten is en of een vervolgonderzoek nodig is. Toetsing aan de boswet of de natuurschoonwet valt buiten dit onderzoek. Het op efficiënte wijze verkrijgen van resultaten leidt tot het maken van keuzes in de onderzoeksopzet. Om de kosten voor de opdrachtgever zo beperkt mogelijk te houden, hebben wij er voor gekozen om het onderzoek voornamelijk te richten op een potentiebepaling (is er kans op aanwezigheid van een beschermde soort). Wij beoordelen het projectgebied en verrichten beperkt veldonderzoek. Dit is een logische keuze omdat het veldbezoek niet altijd de meest geschikte periode van onderzoek is voor een bepaalde soort. Met deze werkwijze kunnen we altijd een ecologische quickscan uitvoeren en de opdrachtgever duidelijkheid bieden. Indien er na de ecologische quickscan geen zekerheid kan worden gegeven voor een bepaalde plant- of diersoort, wordt een nadere ecologische inventarisatie aanbevolen.

1.5 Werkwijze

De ecologische quickscan bestaat uit een bureau-onderzoek, een veldonderzoek en een toetsing. Door middel van een bureau-onderzoek wordt bepaald welke beschermde soorten en gebieden er in (de buurt van) het projectgebied voor komen. Het bureau-onderzoek kent verschillende onderdelen, namelijk het raadplegen van:

- www.telmee.nl;
- kaartmachines EHS en Natura 2000;
- gebiedsspecifieke onderzoeken/rapporten (indien relevant).
- bodemkaart van maps.bodemdata.nl

De resultaten van het bureau-onderzoek kunnen zaken aan het licht brengen die tijdens het veldonderzoek van belang zijn. Daarom wordt het bureau-onderzoek altijd uitgevoerd voorafgaand aan het veldonderzoek. In het bureau-onderzoek wordt ook bepaald of er beschermde natuurgebieden of natuurmonumenten aanwezig zijn in of nabij het projectgebied. Indien effecten op beschermde gebieden niet uitgesloten kunnen worden, wordt geadviseerd een nadere toetsing voor gebiedsbescherming uit te voeren.

Na het bureau-onderzoek wordt in het veld onderzocht of de beschermde soorten (mogelijk) in het gebied aanwezig zijn. Hierbij wordt onderzocht of het aanwezige biotoop geschikt is voor de beschermde soorten. Het veldbezoek betreft dus voornamelijk een potentiebepaling. Aanvullend wordt gezocht naar (sporen) van beschermde soorten. De tijdens het veldbezoek aangetroffen individuen of vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaardere beschermde soorten (tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet) worden geregistreerd. Vervolgens wordt getoetst of bij de uitvoering van de werkzaamheden sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet. Dit wordt gedaan door de effecten van de werkzaamheden (zoals doorgegeven door de opdrachtgever) op de beschermde soorten te bepalen. Op basis van deze toetsing worden aanbevelingen gedaan voor een eventueel vervolgtraject in het op te leveren rapport. Indien mitigerende maatregelen mogelijk zijn, worden deze genoemd. Als er nader soortgericht onderzoek nodig is, zal een omschrijving van de methodiek gegeven worden evenals de optimale uitvoeringsperiode. Ook wordt bepaald of vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet '98 of de Natuurnetwerk Nederland (NNN) nodig zijn.

1.6 Leeswijzer

Dit rapport is zo opgesteld dat informatie op een logische plek staat en belangrijke informatie snel gevonden kan worden. Voor het merendeel van de lezers zullen de conclusie en aanbevelingen veelal het meest relevant zijn, daarom is er voor gekozen om deze informatie direct in het volgende hoofdstuk te presenteren. Na dit hoofdstuk volgt de gebruikelijke structuur met in hoofdstuk 3 een beschrijving van het gebied en de voorgenomen ontwikkeling. Hierna worden de verkregen resultaten besproken in hoofdstuk 4 en vindt in hoofdstuk 5 de interpretatie en toetsing van de onderzoeksgegevens plaats in relatie tot de voorgenomen ontwikkeling.



CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden de conclusies uit de ecologische quickscan gepresenteerd en worden aanbevelingen voor de uitvoering gegeven.



Beeldimpressie projectgebied met zicht op de bomenrij langs de N455

De voorgenomen werkzaamheden zijn niet in strijd met de Natuurbeschermingswet 1998 of het NNN-beleid van de provincie. De werkzaamheden zijn mogelijk in strijd met de Flora- en faunawet en de Wet natuurbescherming. Dit is bepaald op basis van de onderstaande conclusies. Door op de hyperlinks te klikken gaat u naar het hoofdstuk waar de betreffende conclusie onderbouwd wordt.

Toetsing aan wetgeving

Effecten op beschermde gebieden

Effecten op beschermde gebieden die vallen onder de [Natuurbeschermingswet 1998](#) of de [NNN](#) worden uitgesloten. Deze gebieden liggen op een te grote afstand en de voorgenomen werkzaamheden zijn te kleinschalig voor een effect.

Effecten op beschermde [soorten](#) Flora- en faunawet (tot 31 december 2016)

- Voor de volgende soorten wordt de Flora- en faunawet met zekerheid overtreden: geen.
- Voor de volgende soorten wordt de Flora- en faunawet mogelijk overtreden, afhankelijk van de toekomstige ontwikkeling en werkzaamheden: laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, bittervoorn, kleine modderkruiper en vogels zonder jaarrond beschermd nest.

Effecten op beschermde [soorten](#) Wet Natuurbescherming (vanaf 1 januari 2017)

- Voor de volgende soorten wordt de Wet natuurbescherming met zekerheid overtreden: geen.
- Voor de volgende soorten wordt de Wet natuurbescherming mogelijk overtreden, afhankelijk van de toekomstige ontwikkeling en werkzaamheden: laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en vogels zonder jaarrond beschermd nest.

Benodigde vervolgstappen

Onderstaand zijn de [vervolgstappen](#) beschreven. Welke stappen er te nemen zijn hangt af van het moment van uitvoeren van de ontwikkeling en werkzaamheden, in verband met de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet vervangt.

Indien maatregelen plaatsvinden voor 1 januari 2017: wanneer de concrete ontwikkeling en werkzaamheden bekend zijn deze toetsen aan de Flora- en faunawet voor vleermuizen, bittervoorn en kleine modderkruiper.

Indien maatregelen plaatsvinden na 1 januari 2017: wanneer de concrete ontwikkeling en werkzaamheden bekend zijn deze toetsen aan de Wet natuurbescherming voor vleermuizen. Vleermuizen blijven vergelijkbaar beschermd als in de Flora- en faunawet.

Maatregelen bij de uitvoering van de werkzaamheden (zowel voor als na 1 januari 2017):

- Werk buiten het broedseizoen (15 maart tot en met 15 augustus) voor vogels zonder jaarrond beschermd nest of na een broedvogelinspectie door een deskundig ecooloog.

PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

Dit hoofdstuk begint met een beschrijving van de huidige situatie in het projectgebied. Hierna worden de aard en planning van de werkzaamheden beschreven.



Beeldimpressie projectgebied westzijde met de aangrenzende glastuinbouw

3. PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

3.1 Huidige situatie

Het projectgebied betreft een perceel bij de Denemarkenlaan 14 te Hazerswoude. De begrenzing van het projectgebied is weergegeven in figuur 1. In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit landbouwgrond, namelijk ingezaaid grasland. Om het perceel heen liggen watergangen. De omgeving van het projectgebied bestaat uit bomenrijen, woningen en glastuinbouw. Ten zuiden van het gebied ligt de N455.



Figuur 1: het projectgebied is rood omrand. (Bron: PDOK, luchtfoto 2013).

3.2 Werkzaamheden en planning

De precieze werkzaamheden zijn tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet bekend. De quickscan wordt uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. De bestemming wordt gewijzigd van sierteelt naar gemengd. Aangenomen wordt dat na de bestemmingsplanwijziging het projectgebied volledig opnieuw wordt ingericht.

De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van deze ecologische quickscan nog niet bekend.

AANWEZIGE SOORTEN EN GEBIEDEN

Dit hoofdstuk beschrijft de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden in en rond het projectgebied.



Beeldimpressie projectgebied van de watergang met bomenrij langs de N455

4.1 Bureau-onderzoek

Het bureau-onderzoek is uitgevoerd op 21 november 2016 door Pieter van Dam. Hierbij is onderzocht welke beschermde soorten en gebieden in en nabij het projectgebied voorkomen.

4.1.1 Beschermde soorten

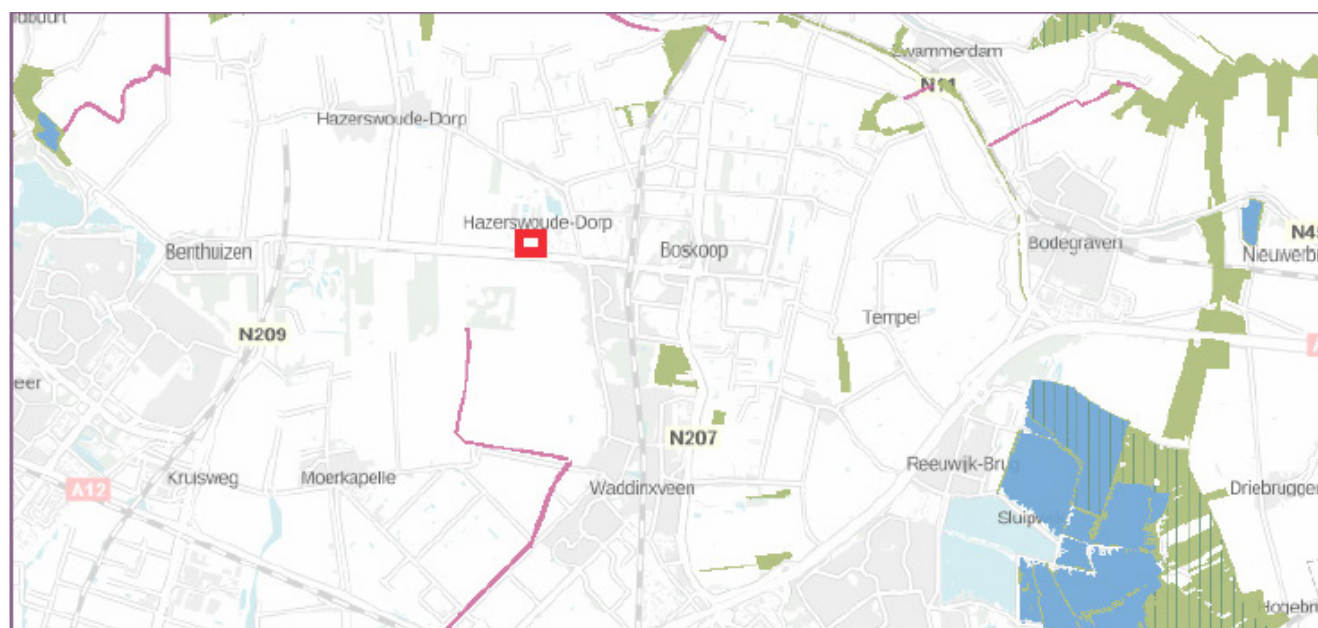
Op basis van het bureau-onderzoek kunnen de volgende beschermde soorten verwacht worden binnen één kilometer van het projectgebied.

Soort	Soort	Soort	Soort
ringslang	gewone dwergvleermuis	bijenorchis	huismus
waterspitsmuis	meervleermuis	wilde marjolein	ooievaar
bittervoorn	rosse vleermuis	stijf hardgras	ransuil
rugstreeppad	watervleermuis	gele helmbloem	slechtvalk
kleine modderkruiper	otter	zomerklokje	sperwer
platte schijfhoren	groene glazenmaker	boomvalk	steenuil
rivierdonderpad	prachtklokje	buizerd	
laatvlieger	veldsalie	gierzwaluw	
ruige dwergvleermuis	tongvaren	havik	

Figuur 2: voorkomende beschermde soorten binnen 1 km van projectgebied²

4.1.2 Beschermde gebieden

In het projectgebied bevinden zich geen gebieden behorend tot de Natuurbeschermingswet 1998 of de NNN. Het dichtstbijzijnde gebied van de Natuurbeschermingswet 1998 bevindt zich op circa 5,5 kilometer en betreft De Wilck. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied betreft de Voorofsche polder en ligt op circa 2,7 kilometer afstand.



Figuur 3: ligging projectgebied (rode rand) ten opzichte Natuurbeschermingswet 1998-gebieden (gearceerd) en NNN-gebieden (groen).

4.2 Veldonderzoek

Het veldonderzoek is op 23 november 2016 uitgevoerd door Maarten den Hartigh. Tijdens het veldbezoek was het bewolkt en regenachtig, circa 10 graden en stond er een windkracht van circa 2 Bft vanuit de richting NO. Tijdens het veldonderzoek is voor alle soorten die uit het bureau-onderzoek naar voren zijn gekomen (zie figuur 2), onderzocht of ze aanwezig zijn in het projectgebied en of het biotoop geschikt is. De resultaten zijn hier onder per soortgroep weergegeven.

4.2.1 *Vaatplanten*

Er zijn geen beschermde planten aangetroffen binnen het projectgebied. De aanwezigheid van beschermde planten kan worden uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

Het projectgebied bestaat volledig uit homogeen en voedselrijk grasland wat in intensief agrarisch gebruik is. De oever van de omliggende watergangen zijn ook voedselrijk en veelal begroeid met riet en lisdodde.

Tijdens het veldbezoek is er specifiek gekeken naar mogelijk geschikte biotopen waar kalkrijke omstandigheden, stenige plaatsen of puin voor het voorkomen van soorten als prachtklokje, stijf hardgras en gele helmbloem kunnen zorgen. Dit is niet aanwezig. Voor tongvaren wordt het projectgebied te intensief gemaaid en zijn er geen beschaduwde plekken beschikbaar. Ook zijn er geen muren of ander stenige plekken waar deze soort voor zou kunnen komen. De overige soorten komen voor in voedselarm tot matig voedselrijk grasland en dit is niet aanwezig in het projectgebied.

4.2.2 *Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten*

Er zijn geen broedende vogels aangetroffen binnen het projectgebied. De aanwezigheid van vogels met niet-jaarrond beschermde nesten kan echter niet worden uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

In de watergangen en oevers zijn locaties aanwezig waar soorten als wilde eend, meerkoet en fuut tot broeden kunnen komen. Overige soorten zoals weidevogels en vogels van bossen en struwelen worden uitgesloten. Er zijn geen bomen of struiken aanwezig in het projectgebied. Het perceel is te besloten en er is te veel verstoring voor weidevogels. Daarnaast wordt het perceel vermoedelijk te intensief gebruikt. De rietstroken langs de oevers zijn te smal en niet dicht genoeg voor rietvogels zoals de kleine karekiet.

4.2.3 *Vogels met jaarrond beschermde nesten*

Er zijn geen broedende vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen binnen het projectgebied. De aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten kan worden uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

De buizerd, boomvalk, havik, ransuil en sperwer broeden in bomen en sommigen hiervan ook in hoogspanningsmasten. Deze zijn niet aanwezig binnen het projectgebied. Tijdens het veldbezoek is wel nog gekeken naar de bomenrij aan de zuidkant van het projectgebied, die langs de N455 loopt. Er zijn in deze bomenrij geen nesten aangetroffen. Mede doordat deze weg met autoverkeer en fietsverkeer erg druk is, is dit een ongeschikte broedplaats voor deze soorten.

De huismus en gierzwaluw zijn afhankelijk van bebouwing waar ze kunnen broeden. Hier is geen sprake van in dit projectgebied. De steenuil broedt in nestkasten of holtes, welke niet aanwezig zijn. Ooievaar broedt met name op palen en gebouwen en een eventueel nest zou gemakkelijk te vinden zijn. De slechtvalk broedt alleen in masten en hoge gebouwen in nestkasten.

4.2.4 *Vleermuizen*

Beschermde gebiedsfuncties voor vleermuizen binnen het projectgebied kunnen worden uitgesloten op basis van de afwezigheid van bomen en gebouwen. Echter, toekomstige maatregelen in het



gebied kunnen wel nadelige invloed hebben op vleermuizen direct buiten het gebied.

Direct aangrenzend in het zuiden ligt een brede watergang met een bomenrij, langs de N455 (bijlage 1). Dergelijke bomenrijen kunnen met name in een open polderlandschap belangrijke vliegroutes voor alle soorten vleermuizen zijn. De brede watergang naast de bomenrij kan daarnaast dienen als vliegroute en foerageergebied voor de water- en meervleermuis.

4.2.5 Vissen

Er zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen binnen het projectgebied. Toch kan de aanwezigheid van de bittervoorn en de kleine modderkruiper niet worden uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

Ten oosten en zuiden van het projectgebied lopen twee brede watergangen die diep genoeg zijn voor het voorkomen van bittervoorn (bijlage 1). Het is een soort die goed kan voorkomen in poldergebieden. Vooral in watergangen die breed en diep genoeg zijn, met vegetatie langs de oevers. Daar is sprake van in dit gebied.

De kleine modderkruiper is een soort die in west-Nederland in allerlei typen watergangen voorkomt. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat alle aanwezige watergangen geschikt zijn voor de kleine modderkruiper.

De rivierdonderpad wordt uitgesloten. Voor de rivierdonderpad mist er een stenige ondergrond en/of oever waar ze kunnen voortplanten en is er onvoldoende beschutting langs de oevers.

4.2.6 Amfibieën en reptielen

De aanwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen kan worden uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

Er zijn geen beschermde amfibieën en/of reptielen aangetroffen binnen het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn er ook geen geschikte locaties gevonden waar beschermde soorten kunnen voortplanten.

Voor de rugstreeppad zijn er geen poeltjes of moerassige omstandigheden aanwezig waar hij zich kan voortplanten. Ook de watergangen zijn doorgaans te groot en diep en zijn in combinatie met het ontbreken van het geschikte biotoop daarom uit te sluiten als voortplantingslocatie van de rugstreeppad.

Voor de ringslang is er tijdens het veldbezoek gekeken naar composthoppen, waar deze soort de eieren in afzet. Deze ontbraken. De watergangen bieden ook onvoldoende bescherming en hebben te steile oevers om een potentieel leef- en voortplantingsgebied te zijn voor ringslangen of voor het herbergen van verblijfplaatsen.

4.2.7 Grondgebonden zoogdieren

De aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren wordt uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

De otter is een soort die sterk gebonden is aan grote wateren met voldoende oeverzones waar hij dekking en rust kan vinden. Dat is niet aanwezig in het projectgebied.

De waterspitsmuis kan in de omgeving voorkomen, maar kan uitgesloten worden in dit projectgebied. Deze soort is namelijk afhankelijk van watergangen met een geleidelijke overgang van water naar land met een moerassige vegetatie die voldoende voedsel en dekking geeft. De oevers van de betreffende watergangen in het projectgebied zijn te stijl en plotseling, waardoor dit een ongeschikt leefgebied is voor waterspitsmuizen.



4.2.8 *Libellen*

Er zijn geen beschermde libellen aangetroffen binnen dit projectgebied en deze kunnen worden uitgesloten. Onderstaand wordt dit onderbouwd.

Tijdens het veldbezoek is er gekeken naar geschikte voorplantingslocaties en fourageergebieden van de groene glazenmaker. Deze beschermde libellensoort is afhankelijk van krabbenscheervegetaties om voort te planten en heeft beschutting nodig om te kunnen jagen. Resten van- of ondergedoken krabbenscheerplanten waren niet aanwezig in het gebied. Daarnaast komt krabbescheer voor in watergangen met een goede waterkwaliteit, welke niet aanwezig zijn in het projectgebied.

4.2.9 *Slakken*

Er zijn geen beschermde slakken aangetroffen binnen dit projectgebied en deze kunnen worden uitgesloten. De platte schijfhoren stelt hoge eisen aan de waterkwaliteit en watervegetatie. Daar is geen sprake van in het projectgebied. Daarnaast komt de soort vooral voor in laagveengebieden en het projectgebied heeft een kleibodem.

TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk worden de gevonden resultaten beoordeeld in relatie tot de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.



Beeldimpressie: ondiepe watergang in het noorden van het projectgebied

5. TOETSING AAN WETGEVING

Toekomstige werkzaamheden zijn niet in strijd met de Natuurbeschermingswet 1998 of het NNN-beleid van de provincie. Het projectgebied ligt op een te grote afstand voor een effect. Toekomstige werkzaamheden zijn mogelijk wel in strijd met de Flora- en faunawet, afhankelijk van de intensiteit en invloed daarvan op beschermde soorten die mogelijk in het gebied voorkomen.

De onderstaande tabel biedt een totaaloverzicht van de ecologische risico's in dit project met betrekking tot de Flora- en faunawet. In de tabel staan de mogelijk aanwezige soorten. Per soort is aangegeven welke vervolgstappen dan nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Ook staat aangegeven welke soorten per 1 januari 2017 niet meer beschermd zijn volgens de nieuwe Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet.

Soort	a/m ¹	Status	Func- tie ²	Locatie in projectge- bied ³	Vervolgstappen
Vleermuizen	m	Tabel 3, bijlage IV Habi- tatrichtlijn	a	zuidelijke bomenrij en watergang N455	Als de concrete ontwikkeling en werkzaamheden bekend zijn dient door een deskundig ecooloog te worden getoetst of deze verstorend zijn voor de eventueel aanwezige vliegroute. Als dit zo is dienen de ontwikkelingen te worden aangepast. Als dit niet kan is soortgericht onderzoek nodig om aan te tonen of uit te sluiten dat de vliegroute daadwerkelijk wordt gebruikt. Als dit het geval is, is een ontheffing op de Flora- en faunawet of (na 1 januari 2017) een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig.
Bittervoorn	m	Tabel 3, AMvB I ⁴	v	Oostelijke en zuidelij- ke watergangen	Als de concrete ontwikkeling en werkzaamheden bekend zijn dient door een deskundig ecooloog te worden getoetst of deze kunnen leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet voor de bittervoorn. Als de werkzaamheden worden uitgevoerd na 1 januari 2017 hoeft geen rekening meer te worden gehouden met deze soort.
Kleine modderkruiper	m	Tabel 2 ,Flora- en fauna- wet ⁴	v	Alle watergangen	Als de concrete ontwikkeling en werkzaamheden bekend zijn dient door een deskundig ecooloog te worden getoetst of deze kunnen leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet voor de kleine modderkruiper. Als de werkzaamheden worden uit- gevoerd na 1 januari 2017 hoeft geen rekening meer te worden gehouden met deze soort.
Wilde eend, meerkoet en fuut	m	Vogels zonder jaarrond beschermd nest	v	Alle watergangen	Werken buiten het broedseizoen (15 maart - 15 augustus voor deze soorten). Als dit niet mogelijk is dienen de werkzaamhe- den te worden getoetst door een deskundig ecooloog.

Figuur 5: mogelijk voorkomende beschermde soorten en te nemen maatregelen

¹ a = aangetroffen, m = mogelijk aanwezig

² v = vaste rust- en verblijfplaats, a = aangrenzende fourageerroute en/of verblijfplaats

³ zie bijlage 1

⁴ Vanaf 1 januari 2017 volgens de nieuwe Wet natuurbescherming niet meer beschermd.

Toelichting

Onderstaand is onderbouwd waarom bepaalde werkzaamheden tot overtredingen kunnen leiden en waarom de maatregelen nodig zijn, die zijn weergegeven in figuur 5.

- Er is bij de ontwikkeling kans op overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet voor vleermuizen. Dit is het geval wanneer de vliegroute wordt verstoord, bijvoorbeeld door een toename van licht bij het plaatsen van glastuinbouw. Als de concrete ontwikkeling bekend is dient door een deskundig ecooloog te worden getoetst of er daadwerkelijk sprake is van verstoring.
- Bij maatregelen die invloed hebben op watergangen, zoals dempen of vergraven, is er kans op overtreding van artikel 9 en 11 van de Flora- en faunawet. Als de concrete ontwikkeling bekend is dient door een deskundig ecooloog te worden getoetst of hier daadwerkelijk sprake van is. Deze beschermde status en het bijbehorende advies zijn van kracht tot 1 januari 2017. Per ingang van het nieuwe jaar zijn beide soorten niet meer beschermd voor de nieuwe Wet natuurbescherming en hoeft geen

rekening meer te worden gehouden met deze soorten.

- Op het moment dat er nesten met eieren of jongen van vogels zonder een jaarrond beschermd nest aanwezig zijn in het projectgebied is er kans op overtreding van Artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit is het geval als een nest wordt verstoord of vernietigd. Overtreding voor deze soorten kan echter worden voorkomen door buiten het broedseizoen van de te verwachten soorten (15 maart - 15 augustus) te werken. Als in het broedseizoen wordt gewerkt dient door een deskundig ecooloog te worden vastgesteld dat er geen vogels broeden alvorens de werkzaamheden kunnen starten.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is. Zowel de initiatiefnemer als de uitvoerder dienen van de zorgplicht op de hoogte te zijn en bij een vermoeden van mogelijk overtreden van de Flora- en faunawet een ecooloog om advies te vragen.

Afwijken van het advies

De adviezen in deze ecologische quickscan zijn opgesteld om te voorkomen dat er overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvindt. Soms kan door externe factoren het advies echter niet volledig in het werk worden ingepast. Neem in dat geval contact op met een ecooloog om te kijken of er andere passende maatregelen zijn die negatieve effecten op beschermde soorten voorkomen. Afwijken van het advies is in sommige situaties mogelijk, maar altijd onder deskundige begeleiding.

Het uitsteken van beschermde planten, het vangen van beschermde dieren en het elders terugplaatsen gebeurt altijd onder begeleiding van en op aanwijzing van een ecologisch deskundig persoon met kennis van de betreffende soorten.



BRONNENLIJST

Literatuur en geraadpleegde websites

www.telmee.nl. Geraadpleegd op 21 november 2016.

Portaal natuur & landschap.

www.portaalnatuurenlandschap.nl. Geraadpleegd op 21 november 2016.

Bodemkaart van BIS

www.maps.bodemdata.nl

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): Flora- en faunawet.

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw>. Geraadpleegd op 21 november 2016.

Rijksoverheid: Nieuwe Natuurwet.

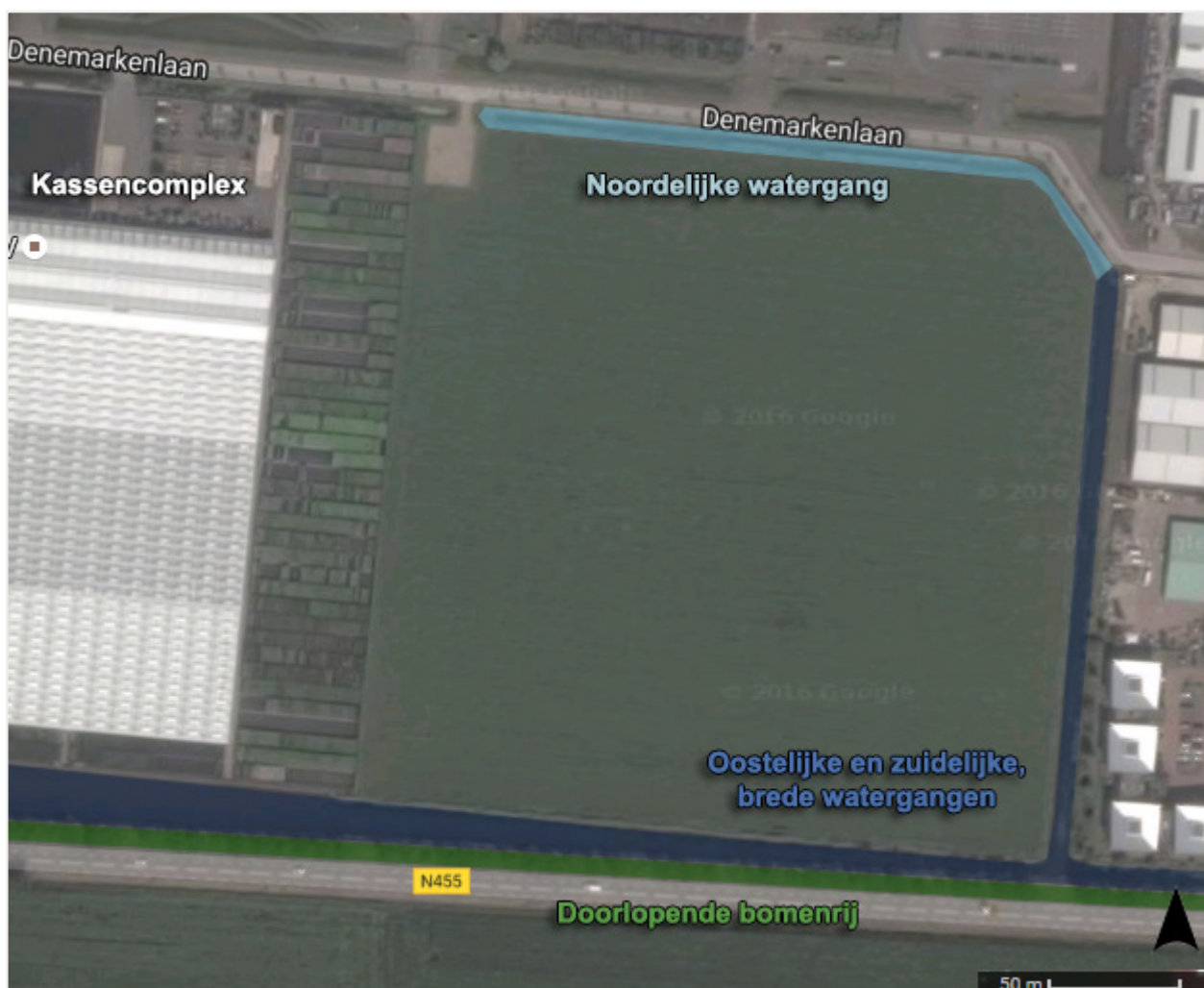
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>. Geraadpleegd op 23 november 2016.

Overheid.nl: Wet- en regelgeving. Flora- en faunawet.

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0009640/2016-04-14>. Geraadpleegd op 23 november 2016.



BIJLAGE 1 - DETAILKAART PROJECTGEBIED



Het projectgebied met daarop de belangrijkste locaties waar beschermde soorten voor kunnen komen en het aangrenzende kassencomplex.

BIJLAGE 2 - NATUURWETGEVING

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten. Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soorten aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (met enkele uitzonderingen);
- alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten aangewezen als beschermde soort;

Op deze website is de gehele wettekst te vinden.

Doelstelling wet

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde). Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van het ministerie van Economische Zaken. De uitvoering hiervan wordt verricht door de Raad voor Ondernemend Nederland (RVO).

Algemene verbodsbepalingen

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en bijvoorbeeld het Verdrag van



BIJLAGE 2 - NATUURWETGEVING

Ramsar (Wetlands) zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
- Beschermd Natuurmonumenten
- Wetlands

Hier is de volledige wettekst te vinden. De provincie is het aangewezen bevoegd gezag voor een vergunning.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.



BIJLAGE 3 - BESCHERMDE SOORTEN FF-WET

Toelichting tabel 2

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

--Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Toelichting tabel 3

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ff-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

-Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

-Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang
- 2) er is geen alternatief
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort.

Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.



BIJLAGE 4 - SOORTEN NIEUWE NATUURWET

Tabellen nieuwe wet Natuurbescherming

Tot op heden zijn twee soortenlijsten bekend, namelijk de strikt beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn Bijlage IV en de 'Overige soorten' die nationaal beschermd zijn.

Strikt beschermde soorten

De volgende soorten zijn strikt beschermd:

Soort	Soort	Soort	Soort	Soort
Apollovlinder	Gestreepte dolfin	Heikikker	Noordse vinvis	Tijmblauwtje
Bataafse stroommossel	Gestreepte waterroofkever	Heldenbok	Noordse vleermuis	Tuimelaar
Bechsteins vleermuis	Gevlekte witsnuitlibel	Hille	Noordse winterjuffer	Tweekleurige vleermuis
Bever	Gewone baardvleermuis	Houting	Noordse woelmuis	Vale vleermuis
Boomkikker	Gewone dolfin	Ingekorven vleermuis	Oostelijke witsnuitlibel	Vermiljoenkever
Bosvleermuis	Gewone dwergvleermuis	Juchtleerkever	Orca	Vroedmeesterpad
Boszandoog	Gewone grootoorvleermuis	Kamsalamander	Otter	Walrus
Brandts vleermuis	Gewone spitsdolfijn	Kemps' zeeschildpad	Pimpernelblauwtje	Watervleermuis
Brede geelrandwaterroofkever	Gewone vinvis	Kleine dwergvleermuis*	Platte schijfhoren	Wilde kat*
Bronslibel	Gladde slang	Kleine hoefijzerneus	Poelkikker	Witflankdolfijn
Bruinvis	Griend	Kleine zwaardwalvis	Potvis	Witsnuitdolfijn
Bultrug	Grijze dolfijn	Knoflookpad	Rivierrombout	Witte dolfijn
Dikkopschildpad	Grijze grootoorvleermuis	Kruipend moeras-scherm	Rosse vleermuis	Wolf*
Donker pimpernelblauwtje	Groene glazenmaker	Laatvlieger	Rugstreeppad	Zandhagedis
Drijvende waterweegbree	Groenknolorchis	Lederschildpad	Ruige dwergvleermuis	Zilverstreephooibeestje
Dwergpotvis	Grote hoefijzerneus	Lynx	Sierlijke witsnuitlibel	Zomerschroeforchis
Dwergvinvis	Grote rosse vleermuis	Meervleermuis	Soepschildpad	
Franjestaart	Grote vuurvinder	Mopsvleermuis	Spitsdolfijn van Gray	
Gaffellibel	Hamster	Muurhagedis	Steur	
Geelbuikvuurpad	Hazelmuis	Narwal	Teunisbloempijlstaart	

*= niet opgenomen in bijlage 3 Memorie van Toelichting, maar wel op lijst Habitatrichtlijn Bijlage IV en reeds onder huidige Flora- en faunawet beschermd

Nationaal beschermde soorten

De volgende soorten zijn nationaal beschermd:

Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort
Aardbeivlinder	Bruine kikker	Gewone bosspitsmuis	Karhuizeranjer	Naaldenkervel	Veenbesblauwtje
Aardmuis	Bruinrode wespenorchis	Gewone bronlibel	Karwijselie	Ondergrondse woelmuis	Veenbesparelmoervlinder
Adder	Bunzing	Gewone pad	Kempense heidelibel	Pijlscheefkalk	Veenbloembies
Akkerboterbloem	Damhert	Gewone zeehond	Kleine ereprijs	Pimpernelblauwtje	Veenhooibeestje
Akkerdoornzaad	Das	Glad biggenkruid	Kleine heivlinder	Ree	Veldmuis
Akkerogentroost	Dennenorchis	Gladde zegge	Kleine ijsvogelvlinder	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Alpenwatersalamander	Donker pimpernelblauwtje	Grijze zeehond	Kleine Schorseneer	Roggelelie	Veldspitsmuis
Beekdonderpad	Donkere waterjuffer	Groene nachtorchis	Kleine watersalamander	Rood peperboom-pje	Vinpootsalamander
Beekkrombout	Dreps	Groensteel	Kleine wolfsmelk	Rosse woelmuis	Vliegend hert
Beekprik	Duinparelmoervlinder	Groot spiegelklokje	Kluwenklokje	Rozenkransje	Vliegenorchis
Beklierde ogen-troost	Dwergmuis	Grote bosaardbei	Knollathyrus	Ruw parelzaad	Vos
Berggamander	Dwergspitsmuis	Grote bosmuis	Knolspirea	Scherpkruid	Vroege ereprijs
Bergnachtorchis	Echte gamander	Grote leeuwenklauw	Kommavlinder	Schubvaren	Vuursalamander
Blaasvaren	Edelhert	Grote modderkruiper	Konijn	Schubzegge	Waterspitsmuis
Blauw guichelheil	Eekhoorn	Grote parelmoervlinder	Korensla	Sleedoornpage	Wezel
Bokkenorchis	Egel	Grote vos	Kranskarwij	Smalle raai	Wild zwijn
Boommarter	Eikelmuis	Grote vuurvlinder	Kruiptijm	Speerwaterjuffer	Wilde averuit
Bosbeekjuffer	Elrits	Grote weerschijnvlinder	Kwabaal	Spiegeldikkopje	Wilde ridderspoor
Bosboterbloem	Europese rivierkreeft	Haas	Lange zonnedaauw	Spits havikskruid	Wilde weit
Bosdravik	Franjementiaan	Hazelworm	Levendbarende hagedis	Steenbraam	Woelrat
Bosmuis	Geelgroene wespenorchis	Hermelijn	Liggende ereprijs	Steenmarter	Wolfskers
Bosparelmoervlinder	Gentiaanblauwtje	Honingorchis	Meerkikker	Stijve wolfsmelk	Zandwolfsmelk
Brave hendrik	Geplooid vrouwenmantel	Hoogveenglanslibel	Middelste groene kikker	Stofzaad	Zilveren maan

Over ons

Quickscan is een onderdeel van Habitus natuur & landschap, een vooruitstrevend onderzoeks- en adviesbureau voor ecologie, natuur en landschap. Kwaliteit en klanttevredenheid staan bij ons hoog in het vaandel. U kunt van ons verwachten dat wij vlotte en klantgerichte service bieden en aantrekkelijke producten opleveren van het hoogste inhoudelijke niveau. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en personeel op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Kwaliteit

Wij staan voor kwaliteit, dit begint voor ons bij onze ecologen, die specialistische kennis bezitten over de herkenning en ecologie van flora en fauna. Naast inhoudelijke expertise kan kwaliteit in sterke mate geborgd worden door het opstellen en beheren van processen, daarom hebben wij onze bedrijfsstructuur rond processen opgebouwd. Door de aanwezige inhoudelijke kennis en de toepassing van processen aan te vullen met een uitstekende communicatieve vaardigheden, zijn wij er van overtuigd dat elke dienst voldoet aan de strengste kwaliteitseisen.

Klanttevredenheid

De klant staat bij ons centraal en dat zien wij ook terug in de cijfers. Zo wordt onze dienstverlening door klanten gemiddeld met een acht beoordeeld. Regelmatig vragen wij u om een evaluatieformulier in te vullen. Met uw input kunnen we onze dienstverlening in de toekomst verder optimaliseren.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Omdat de vleugelvorm het onderscheidende kenmerk is tussen libellen en juffers en elke soort unieke vleugelkenmerken heeft, hebben we dit onderdeel als basisvorm voor ons logo gekozen.



Zwervende heidelibel (Sympetrum fonscolombii)